

Onderwerp pre-advies op initiatiefvoorstel 'Prohef: structurele aanpak werkeloosheid ' Partij voor de Dieren



Steller J. Hettinga

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 54 46 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4390257

Datum 18 juni 2014 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief reageren wij op het initiatiefvoorstel "Prohef: structurele aanpak werkeloosheid" van de fractie van de Partij voor de Dieren. Dat voorstel beoogt invoering van het zogeheten Prohef-model, met als gevolg lagere arbeidskosten. Werkgevers nemen dan sneller mensen in dienst, zo is de gedachte. Prohef kan aldus een bijdrage leveren aan de oplossing van het werkloosheidsprobleem.

Met de indieners van het onderhavige initiatiefvoorstel zijn ook wij van oordeel dat de werkloosheid in ons land en in onze stad/regio te hoog is. Te veel mensen hebben geen baan en vallen buiten het arbeidsproces. Dat vinden ook wij ongewenst. Zoals u weet, wij zitten niet stil. We voeren als gemeente, in samenwerking met verschillende partijen, ook in de regio, een actief re-integratie- en arbeidsmarktbeleid. Wij gaan mee in de vooronderstelling dat de kosten van arbeid relatief hoog zijn. Dat stimuleert werkgevers niet om personeel aan te nemen. De brutoloonkosten voor een werkgever zijn bijna 2x zo hoog als het nettoloon (factor 1,85).

In zoverre lijken ideeën om de loonkosten te matigen zonder welvaartsverlies uiteraard welkom. Prohef is zo'n idee en bevat zeker sympathieke elementen. Het voert in deze te ver om uitgebreid in te gaan op de aard en inhoud van Prohef met al zijn verschijningsvormen. Prohef staat ook wel bekend als het plan van Elswijk. Er is ruim 15 jaar geleden wel geëxperimenteerd met deze methode, niet zonder succes overigens, maar het is nooit van de grond gekomen. Dat had onder andere te maken met de lange perioden van hoogconjunctuur. Dezerzijds verwijzen we naar www.prohef.nl en YouTube: 'economie op mensenmaat'.



Het voorliggende voorstel van de fractie van de Partij voor de Dieren d.d. 17 maart 2014 presenteert, zo interpreteren wij, een tweetal varianten van Prohef, namelijk:

-een variant die oppert om in te grijpen in de loonheffings-systematiek met invoering van een productieheffing achteraf, en

-een variant die erop neer komt aan werkgevers een loonkostensubsidie toe te kennen, waarbij een verrekening achteraf kan plaatsvinden, een en ander afhankelijk van de extra productiewaarde.

Variant 1

Wat betreft de eerste -in onze optiek maximale- variant kunnen we kort zijn. Dat is niet een kwestie van lokale, gemeentelijke regelgeving. De loonheffing, de inhoudingen en afdrachten daarvan en de financiering van de sociale zekerheid is een zaak van de rijksoverheid en de wetgever. Dit is geregeld in de Wet op de loonbelasting, de Wet op de inkomstenbelasting, de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen en de Wet Financiering Sociale verzekeringen. De gemeente heeft geen eigen bevoegdheden hierin.

In aanvulling hierop merken wij op dat Prohef inmiddels ook in de Tweede Kamer aan de orde is gesteld. In de vaste commissie voor Financiën hebben woordvoerders van de verschillende politieke partijen op 20 maart 2014 vragen gesteld aan minister Dijsselbloem over zijn eerdere uitlatingen rond belastingheffing op arbeid. Zo heeft de Partij voor de Dieren aan de minister gevraagd welke kansen deze ziet voor invoering van dit systeem onder de huidige werkloosheid en of deze de mening deelt dat gemeenten de mogelijkheid moeten krijgen om Prohef als systeem waarin de loonheffing wordt vervangen door een Heffing op Toegevoegde Waarde, te kunnen inzetten als instrument om de werkloosheid te bestrijden. De beantwoording van de vragen houden wij in de gaten.

Variant 2

De tweede variant is die van een loonkostensubsidie. Met ingang van 1 januari 2015 treedt naar alle waarschijnlijkheid de Participatiewet in werking. Deze wet heeft als doel dat zoveel mogelijk mensen participeren, het liefst via betaalde arbeid, maar als dat niet kan via andere vormen van participatie. De Participatiewet voorziet er in dat ook mensen met een arbeidsbeperking ondersteuning en begeleiding kunnen krijgen op de weg naar regulier werk. Daartoe is voor deze doelgroep een nieuw instrument in het leven geroepen, te weten: de loonkostensubsidie ter compensatie van de verminderde verdien capaciteit als gevolg van arbeidsbeperkingen. Hieraan ligt een objectieve loonwaarde meting ten grondslag. Deze loonkostensubsidie zal werkgevers stimuleren om mensen in dienst te nemen.

Ook merken we op dat werkgevers vanaf 1 juli 2014 onder bepaalde voorwaarden een premiekorting op de loonaangifte kunnen toepassen bij het in dienst nemen van een uitkeringsgerechtigde vanuit de WWB of WW in de leeftijd van 18 tot 27 jaar. De korting op premies werknemersverzekeringen kan oplopen tot € 3.500,- op jaarbasis gedurende maximaal twee jaar. Deze Rijksregeling stimuleert werkgevers om werklozen in dienst te nemen.

In het najaar komen we uiteraard met uw Raad te spreken over de invoering van de Participatiewet en de keuzes die daarbij gemaakt moeten worden. Hoe we de doelgroep op het gebied van arbeidsinschakeling en re-integratie willen bedienen en welke instrumenten daartoe beschikbaar zullen zijn. In die afwegingen willen we ook meennemen de gedachte of het inregelen van een loonkostensubsidie, zoals de indieners voorstellen, een realistische en effectieve optie kan zijn.


Gelet op het vorenstaande adviseren wij de Raad om het voorstel van de Partij voor de Dieren, ondanks de sympathieke elementen van het Prohef gedachtengoed, niet over te nemen.

Vertrouwende erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,



de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman



de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Prohef: structurele aanpak werkeloosheid

17-03-2014

Werkloosheidsbestrijding vraagt radicaal andere koers

Accijns op arbeid is onverantwoord

Probleemanalyse

Dit jaar stijgt de werkloosheid in Groningen volgens het CPB van 10% naar 11,4%, dat zijn meer dan 31.000 werkzoekenden zonder baan. Verborgene werkloosheid onder ZZP-ers maakt het beeld nog schrijnender. De Kamer van Koophandel meldt zoveel ZZP-ers met een lege orderportefeuille, dat sprake is van landelijk meer dan 100.000 extra werkzoekenden. Buiten de statistieken wachten ze op betere tijden, terwijl de vaste lasten steeds zwaarder drukken. Ze hebben geen recht op een WW-uitkering. Als ze een werkende partner en/of een eigen woning hebben zelfs niet op bijstand. Ook in hopeloze situaties waarin de woning onverkoopt is, de hypotheek ver onder water staat en gebaseerd is op een dubbel inkomen.

Verborgene werkloosheid doet zich ook voor onder parttimers die extra uren willen maken en jongeren die vluchten in stapelstages bij gebrek aan betaald werk. En de overheid laat reguliere werkzaamheden uitvoeren door bijstandsgerechtigden als vorm van "tegenprestatie". Een participatiesamenleving waarin steeds minder mensen kunnen participeren en waarin de kloof tussen arm en rijk, kansrijk en kansloos groeit.

Een samenleving in grote verwarring met ernstige allocatieproblemen. Noodzakelijk werk blijft ongedaan, zoals een adequate zorg voor mensen en dieren die daar dringend op aangewezen zijn. Hulpverleners in thuiszorginstellingen en bejaardenhuizen worden massaal naar huis worden gestuurd, ook in het Noorden zullen verzorgingshuizen door de bezuinigingen gedwongen moeten sluiten, terwijl de zorgbehoefte sterk toeneemt.

Wat drijft een samenleving met talloze onvervulde hulpvragen tot het uitsluiten van een aanzienlijk deel van de beroepsbevolking van het arbeidsproces? Terwijl deze mensen betaald moeten worden, via een uitkering?

Arbeid in Nederland is onbetaalbaar geworden. Als gevolg van massieve loonheffingen die in feite een accijns op arbeid vormen. Neemt een werkgever personeel aan, dan geldt dat hij op een modaal netto-inkomen van €1866,- per maand nog eens €1011,- (= 54%) aan loonheffingen moet toeleggen. MKB ondernemers kunnen dat risico niet nemen, een logische oorzaak van stijgende werkloosheid.

De oplossing: prohef

Arbeid kan gemakkelijk fors goedkoper worden, zonder dat de nettolonen en koopkracht dalen. Juist nu het kabinet haar hoofdpijndossiers, zoals werkloosheidsbestrijding en jeugdzorg, over de schutting van de gemeenten gooit, is het de hoogste tijd voor nieuwe vormen van werkloosheidsbestrijding.

Er is een beproefd systeem om de loonkosten te verlagen: PROHEF. Eind jaren '90 door Kamerlid Balkenende geduid als een geniale oplossing voor een niet bestaand probleem. Omdat er toen geen werkloosheidsprobleem, maar een tekort aan arbeidskrachten was. Inmiddels is de tijd rijp het systeem alsnog in te voeren. Wanneer de gemeente de loonheffingen voorschiet via een budgetneutrale subsidie, kunnen ondernemers met minder risico en kosten personeel aannemen.

Om de lagere overheidsinkomsten te compenseren voor het wegvallen van loonheffingen, kan een heffing worden ingevoerd op de geboekte resultaten, enigszins vergelijkbaar met de wijze waarop de BTW georganiseerd is. Dit is echter geen 'consumentenbelasting', maar een producentenheffing achteraf, in ruil voor de lagere loonkosten.

De consument zal er weinig van merken, het ondernemersrisico neemt drastisch af en de werkgelegenheid kan eindelijk toenemen, omdat ondernemers niet langer beboet worden voor het aannemen van nieuw personeel.

Bovendien wordt research direct gemiddeld zo'n 30% goedkoper, omdat daarover geen heffing over nodig is. Omdat meer werkgelegenheid zorgt voor minder uitkeringsgerechtigden, ontstaat in de gemeenten vervolgens budgettaire ruimte om de productieheffing geleidelijk te verminderen.

De voorgestelde fiscale herziening, waarin loonheffingen verlegd worden naar een productieheffing, kan tegelijk een duurzame economie bevorderen. Duurzame inkoop en productie worden beloond met een lagere productieheffing. Voor de overheid kan dat kostenneutraal.

De uitvoerbaarheid en werkgelegenheidseffecten van dit PROHEF-systeem zijn gunstig beoordeeld in praktijkexperimenten. Macro-economische toetsing door CREED (UvA) leerde een verwachte stijging van het BNP met 10% in enkele jaren. Juist nu gemeenten via de decentralisatie verantwoordelijk worden voor het werkgelegenheidsbeleid, kan met de verlaging van de loonkosten het werk weer betaalbaar worden voor elke werkgever, zonder loonsverlaging voor de werknemer.

Voorstel

De Partij voor de Dieren vraagt, naar aanleiding van bovenstaande de raad:

Het college te verzoeken:

1. Een voorstel op te stellen voor het invoeren van PROHEF in de gemeente Groningen;
2. Dit voorstel voor het einde van 2014 voor te leggen aan de raad.

Met vriendelijke groet,

Gerjan Kelder

Partij voor de Dieren